

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 75.312/16
van 6 maart 2024

over

een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse andere decreten, wat betreft de milieueffectrapportage’

Op 9 januari 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse andere decreten, wat betreft de milieueffectrapportage’.

Het voorontwerp is door de zestiende kamer onderzocht op 27 februari 2024. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, wnd. kamervoorzitter, Toon MOONEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Eline YOSHIMI, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Lennart NIJS, auditeur en Peter SCHOLLEN, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 6 maart 2024.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe wijzigingen aan te brengen aan de regels inzake milieueffectrapportage in het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (hierna: DABM) en een aantal andere decreten, meer bepaald het decreet van 21 oktober 1997 ‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’ (hierna: decreet Natuurbehoud), het decreet van 27 oktober 2006 ‘betreffende de bodemsanering en de bodembescherming’ (hierna: Bodemdecreet), de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 (hierna: VCRO), het decreet van 25 april 2014 ‘betreffende de omgevingsvergunning’ (hierna: Omgevingsvergunningsdecreet) en het decreet van 25 april 2014 ‘betreffende complexe projecten’ (hierna: decreet Complexe Projecten). De wijzigingen aan het DABM in hoofdstuk 2 van het voorontwerp strekken in de eerste plaats tot opheffing van de huidige titel IV daarvan over “Milieueffect- en veiligheidsrapportage”, die bestaat uit de artikelen 4.1.1 tot 4.7.2 (artikel 2 van het voorontwerp). In plaats daarvan worden een nieuwe titel IV over “Milieueffectrapportage” bestaande uit de ontworpen artikelen 4.1.1 tot 4.5.5 van het DABM (de artikelen 3 tot 58) en een nieuwe titel IV/1 over “Veiligheidsrapportage” bestaande uit de ontworpen artikelen 4/1.1.1 tot 4/1.4.2 van het DABM (de artikelen 59 tot 92) ingevoegd. Bijlage I en II bij het DABM worden vervangen (artikel 93 en 94 en de bijlagen bij het voorontwerp). Bijlage II*bis* wordt opgeheven (artikel 95).

Met deze wijzigingen streven de stellers van het voorontwerp een modernisering en vereenvoudiging na van de milieueffectrapportage (hierna: m.e.r.)². De regeling daarover wordt op vele punten aangepast. Het voorontwerp is daarentegen niet gericht op een grondige hervorming van de veiligheidsrapportage. De inhoudelijke regeling daarvan wordt grotendeels behouden, maar de bepalingen worden aangepast aan de nieuwe structuur van het DABM en aan de vervanging van het samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 tussen de federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ‘betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken’ door het samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 met hetzelfde opschrift.

In de nieuwe regeling over de m.e.r. worden geen aparte hoofdstukken meer opgenomen over de m.e.r. bij plannen en bij projecten. De nieuwe regeling wordt opgebouwd in hoofdstukken en afdelingen over de verschillende aspecten en onderdelen van een m.e.r. Het is de bedoeling een generieke regeling op te nemen over de m.e.r. die toepasbaar is in verschillende

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Zie het ontworpen artikel 4.1.1, 10°, van het DABM.

sectoren, waarbij op een aantal vlakken gericht onderscheid wordt gemaakt tussen plannen en projecten, en die toegepast wordt voor zover er geen specifieke regeling is opgenomen in de betrokken sectorale regelgeving. In dat verband wordt de Vlaamse Regering in de ontworpen artikelen 4.1.4 en 4.1.5 van het DABM gemachtigd om ten aanzien van plannen, programma's en projecten die onder de werkingssfeer van de m.e.r. vallen, de m.e.r.-procedure te integreren in de besluitvormings- of vergunningsprocedure (artikelen 11 en 12).

De nieuwe titel IV van het DABM vangt aan met een hoofdstuk met “[d]efinities, algemene bepalingen en bepalingen over de milieueffecten van acties van andere landen of gewesten”, dat zal bestaan uit de ontworpen artikelen 4.1.1 tot 4.1.6 van het DABM (artikelen 4 tot 6 en 8 tot 14). Het ontworpen artikel 4.1.1 van het DABM definieert onder meer het begrip ‘milieubeoordeling’ als een proces dat bestaat uit meerdere stappen waaronder het voorbereiden en opstellen van een milieueffectrapport³ (hierna: MER), het raadplegen van adviesinstanties en het betrokken publiek, een onderzoek door de bevoegde overheid van de verzamelde informatie, voor een project de gemotiveerde conclusie van de bevoegde overheid over de aanzienlijke effecten daarvan op het milieu en de integratie van die conclusie in de beslissing over de vergunningsaanvraag, of voor een plan of programma de verklaring die samenvat op welke wijze milieuoverwegingen daarin zijn geïntegreerd, op welke wijze met de verzamelde informatie werd rekening gehouden en waarom voor de weerhouden optie werd gekozen in het licht van redelijke alternatieven, en de informatieverstrekking over de beslissing over het plan, programma of project.⁴ Onder m.e.r. wordt verstaan het uitvoeren van een milieubeoordeling of het nagaan aan de hand van een screening of een milieubeoordeling vereist is.⁵

Een tweede hoofdstuk van de nieuwe titel IV van het DABM, dat zal bestaan uit de ontworpen artikelen 4.2.1 tot 4.2.6 van het DABM, handelt over de “[d]oelstelling en kenmerken van de milieubeoordeling en relaties tussen effectbeoordelingen” (artikelen 16 tot 23). Het bevat onder meer een aantal regels om overlappingsen tussen milieubeoordelingen te vermijden.

Het derde hoofdstuk van de nieuwe titel IV van het DABM, dat zal bestaan uit de ontworpen artikelen 4.3.1 tot 4.3.6 van het DABM, behandelt de “[w]erkingssfeer en screening” van de plicht tot m.e.r. (artikelen 25 tot 32). Hierin is er, anders dan in de huidige regelgeving, geen sprake meer van een ontheffingsprocedure. Plannen en projecten die onder de werkingssfeer van de m.e.r. vallen zijn ofwel onderworpen aan een plicht tot het uitvoeren van een milieubeoordeling⁶ of aan een screeningsplicht die al naargelang van het resultaat kan uitmonden in een MER-plicht. Er wordt in de mogelijkheid voorzien vrijwillig een milieubeoordeling uit te voeren voor plannen of projecten die niet MER-plichtig zijn.

Het ontworpen vierde hoofdstuk van de nieuwe titel IV van het DABM, dat zal bestaan uit de ontworpen artikelen 4.4.1 tot 4.4.9 van het DABM, regelt de “[m]ilieubeoordeling van plannen, programma's en projecten”, en omvat afdelingen over de openbaarheid, de

³ Zie het ontworpen artikel 4.1.1, 7°, van het DABM.

⁴ Zie het ontworpen artikel 4.1.1, 6°, van het DABM.

⁵ Zie het ontworpen artikel 4.1.1, 10°, van het DABM.

⁶ In de memorie van toelichting MER-plicht genoemd.

aanmelding en scoping, de inhoud van het MER, de raadpleging over het MER en de besluitvorming (artikelen 33 tot 44 en 46 tot 48). In de nieuwe regeling zal het ‘team Mer’, de huidige bevoegde administratie in de zin van het DABM die in het voorontwerp omgevormd wordt tot het ‘Vlaams expertisecentrum m.e.r.’, geen afzonderlijke beslissing meer nemen over de scoping van een plan-MER en wordt ook voor plannen en programma’s, zoals dat eerder gebeurde voor projecten,⁷ de raadpleging van het publiek niet meer verplicht gesteld in de fase van de scoping, al blijft dat wel toegelaten. Een plan-MER is volgens de ontworpen regeling niet meer onderworpen aan een beslissing tot goed- of afkeuring van het team Mer, maar wordt beoordeeld door de plannende overheid zelf na onder meer een advies over de kwaliteit ervan door het Vlaams expertisecentrum m.e.r. Een project-MER behoeft (voorlopig) wel nog goedkeuring van het Vlaams expertisecentrum m.e.r.

Het vijfde hoofdstuk van de nieuwe titel IV van het DABM zal bestaan uit de ontworpen artikelen 4.5.1 tot 4.5.5 en heeft betrekking op de “[k]waliteitszorg” (artikelen 51 tot 58). Het bevat afdelingen over de MER-deskundigen en de MER-coördinatoren, het Vlaams expertisecentrum m.e.r. en monitoring. Het team Mer wordt, zoals gezegd, omgevormd tot het Vlaams expertisecentrum m.e.r. met een meer coördinerende, adviserende en ondersteunende rol. Dit expertisecentrum heeft onder meer tot opdracht de samenwerking van de erkende MER-deskundigen, de erkende MER-coördinatoren en de adviesinstanties te faciliteren om zo een kennisnetwerk over m.e.r. uit te bouwen en te onderhouden. Deze evolutie gaat gepaard met de overheveling in de vorige hoofdstukken van een aantal beslissingsbevoegdheden van het vroegere team Mer naar de bevoegde plannende of vergunningverlenende overheden, die daarvoor wel op advies en ondersteuning zullen kunnen rekenen van het Vlaams expertisecentrum m.e.r., onder meer via te ontwikkelen digitale tools en kennisverspreiding, waaronder het up-to-date houden van de niet meer verplicht te volgen richtlijnenboeken over m.e.r.

Opvallend is dat er, vooruitlopend op het resultaat van een in artikel 140 van het voorontwerp voorziene evaluatie van de nieuwe titel IV van het DABM drie jaar na de inwerkingtreding daarvan, tussen de bepalingen waarmee de ontworpen bepalingen van die nieuwe titel in het DABM worden ingevoegd, ook al enkele wijzigingsbepalingen staan van die nieuw op te nemen bepalingen (artikelen 7, 45 en 49). Die wijzigingen, die pas op een later moment in werking zullen treden, strekken er in het bijzonder toe ook voor projecten het MER niet meer te laten goed- of afkeuren door het Vlaams expertisecentrum m.e.r., maar dit te laten beoordelen in het kader van de besluitvorming van de bevoegde overheid over de vergunningverlening na onder andere een kwaliteitsadvies over het MER van het expertisecentrum.

4. De wijzigingen aan het decreet Natuurbehoud, het Bodemdecreet, de VCRO, het Omgevingsvergunningsdecreet en het decreet Complexe Projecten in de hoofdstukken 3 tot 7 van het voorontwerp strekken ertoe de regelgeving in deze decreten af te stemmen op de wijzigingen aan het DABM.

⁷ Zie de vervanging van artikel 4.3.4 van het DABM bij artikel 158 van het Omgevingsvergunningsdecreet.

Ook hier anticiperen een aantal van de ontworpen wijzigingen al op het resultaat van de evaluatie van de nieuwe regeling inzake m.e.r. Deze laatste bepalingen zullen pas op een later tijdstip in werking treden.⁸

5. Hoofdstuk 8 van het voorontwerp, met de slotbepalingen, bevat in een eerste afdeling een overgangsbepaling (artikel 139) die bepaalt hoe onderzoeken tot m.e.r., screeningnota's, verzoeken tot ontheffing of lopende m.e.r.'s die hangend zijn op de datum van inwerkingtreding van het aan te nemen decreet verder zullen behandeld worden.

In een tweede afdeling "Evaluatie en inwerking[treding]"⁹ wordt een evaluatie van de werking van de nieuwe titel IV van het DABM drie jaar na zijn inwerkingtreding in het vooruitzicht gesteld (artikel 140) en wordt bepaald dat het decreet in werking treedt op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt, met uitzondering van die artikelen die reeds anticiperen op het resultaat van de evaluatie. Daarvoor dient de datum van inwerkingtreding weliswaar ook door de Vlaamse Regering bepaald te worden, maar dat moet gebeuren op basis van de evaluatie (artikel 141).

ALGEMENE OPMERKINGEN

Conformiteit met hogere milieunormen en *standstill*-verplichting

6. Met de vervanging van titel IV van het DABM wensen de stellers van het voorontwerp een nieuwe regeling in te voeren voor de m.e.r. bij plannen of programma's en bij projecten. Ze dienen hierbij rekening te houden met verschillende internationale instrumenten, in het bijzonder de richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 'betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's' (hierna: plan-MER-richtlijn), de richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 'betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten' (hierna: project-MER-richtlijn), het verdrag van 25 februari 1991 'inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband' (hierna: verdrag van Espoo), het verdrag van 25 juni 1998 'betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden' (hierna: verdrag van Aarhus), en het protocol van 21 mei 2003 'betreffende strategische milieueffectrapportage bij het Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband' (hierna: SEA-protocol).

Daarnaast dienen de stellers van het voorontwerp ook rekening te houden met artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet dat met betrekking tot het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu een *standstill*-verplichting bevat die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau, dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder redelijke verantwoording.¹⁰ De opname van het *standstill*-

⁸ Het gaat om de artikelen 97, 115, 117, 126, 129, 133, 136 en 138.

⁹ Het opschrift van deze afdeling dient aangevuld te worden vermits het deel 'treding' van het woord 'inwerkingtreding' ontbreekt.

¹⁰ Zie GwH 21 september 2023, nr. 127/2023, B.5.3; GwH 21 september 2023, nr. 129/2023, B.12; vergelijk GwH 21 januari 2021, nr. 6/2021, B.4.2: "Artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet bevat, met betrekking tot het recht

beginsel in artikel 1.2.1, § 2, van het DABM verleent er in die context een specifieke juridische waarde aan.¹¹ Teneinde de inachtneming van de in artikel 23 van de Grondwet vervatte *standstill*-verplichting te toetsen, dient rekening te worden gehouden met de eventuele achteruitgang die zou worden waargenomen tussen het waarborgniveau dat werd geboden door de wetgeving vóór de wijzigingen en het waarborgniveau dat wordt geboden na diezelfde wijzigingen. Die achteruitgang kan aanzienlijk zijn, los van de vraag of de wetgeving die een lagere mate van bescherming biedt, in overeenstemming is met de Europese minimumvereisten ter zake.¹²

De voormelde *standstill*-verplichting kan echter niet zo worden begrepen dat ze de bevoegde wetgever zou verbieden wijzigingen aan te brengen aan de m.e.r.-regelgeving. Zij verbiedt enkel maatregelen te nemen die een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van het bij artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet gewaarborgde recht zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording wordt gegeven. Zij ontzegt de bevoegde overheid evenwel niet de bevoegdheid om te oordelen hoe dat recht op de meest adequate wijze kan worden gewaarborgd.¹³

7.1. In het kader van de omvorming van het huidige ‘team Mer’, dat de ‘administratie’ is in de zin van artikel 4.1.1 van het DABM, tot een ‘Vlaams expertisecentrum m.e.r.’ met een meer adviserende en ondersteunende rol, worden in de ontworpen nieuwe regeling voor de m.e.r. een aantal beslissingsbevoegdheden die in de huidige regeling door deze dienst worden uitgeoefend, overgedragen naar de bevoegde plannende of vergunningverlenende overheid, al dan niet na advies van het Vlaams expertisecentrum m.e.r.

Artikel 6 van de plan-MER-richtlijn bepaalt:

“1. Het ontwerp-plan of ontwerp-programma en het overeenkomstig artikel 5 opgestelde milieurapport worden voor de in lid 3 bedoelde instanties en voor het publiek beschikbaar gesteld.

2. De in lid 3 bedoelde instanties en het in lid 4 bedoelde publiek wordt tijdig, daadwerkelijk en binnen een passend tijdschema de gelegenheid geboden om vóór de vaststelling, of vóór de onderwerping aan de wetgevingsprocedure van het plan of programma, hun mening te geven over het ontwerp-plan of -programma en het bijbehorende milieurapport.

op de bescherming van een gezond leefmilieu, een *standstill*-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang”; GwH 25 februari 2021, nr. 30/2021, B.33.2, GwH 14 oktober 2021, nr. 142/2021, B.30.2; GwH 21 oktober 2021, nr. 148/2021, B.25: “Artikel 23 van de Grondwet bevat een *standstill*-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang”; GwH 20 oktober 2022, nr. 133/2022, B.14.1.

¹¹ *Parl.St.* VI.Parl. 1994-95, nr. 718/1, 24; RvS 2 mei 2019, nr. 244.351, vzw Aktiegroep Leefmilieu Kempen, nr. 33; RvS 8 februari 2021, nr. 249.746, vzw Aktiegroep Leefmilieu Kempen, nr. 22; RvS 19 november 2021, nr. 252.163, *Monsieurs e.a.*, nr. 9.2.

¹² Zie GwH 21 januari 2021, nr. 6/2021, overw. B.4.2 en B.13.1.

¹³ GwH 6 oktober 2016, nr. 125/2016, overw. B.17.1; adv.RvS 75.419/16 van 21 februari 2024 over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen wat betreft de dringende verwerking van afvalstoffen’.

3. De lidstaten wijzen de te raadplegen instanties aan, die wegens hun specifieke verantwoordelijkheden op milieugebied met de milieueffecten van de uitvoering van plannen en programma's te maken kunnen krijgen.

[...]

5. De lidstaten stellen de nadere regels vast voor de informatie en de raadpleging van de instanties en het publiek”.

Artikel 5, lid 3, b), van de project-MER-richtlijn bepaalt:

“3. Om de volledigheid en kwaliteit van het milieueffectbeoordelingsrapport te waarborgen, dient:

[...]

b) de bevoegde instantie te waarborgen dat zij beschikt over, of indien nodig toegang heeft tot, voldoende expertise om het milieueffectbeoordelingsrapport te onderzoeken,”

In omzetting van deze laatste bepaling stelt het ontworpen artikel 4.2.1, derde lid, van het DABM dat “[h]et Vlaams expertisecentrum m.e.r. en de bevoegde overheid beschikken over of [...] toegang [hebben] tot voldoende expertise om het milieueffectrapport te onderzoeken en de kwaliteit ervan te beoordelen” (artikel 17 van het voorontwerp).

In het licht hiervan is er op regelgevend niveau voldaan aan deze richtlijnvereisten, die zijn gericht op de gelegenheid bieden aan bepaalde instanties om hun mening te geven over een ontwerp-plan of -programma en het bijbehorende milieurapport (artikel 6, lid 2 van de plan-MER-richtlijn) en op de toegang tot voldoende bijzondere expertise voor de bevoegde instantie (artikel 5, lid 3, b), van de project-MER-richtlijn) en kan er op het vlak van de regelgeving ook niet van een achteruitgang in het beschermingsniveau worden gesproken.

7.2. De stellers van het voorontwerp zullen er bij de uitvoering van de nieuwe regeling wel voor moeten zorgen dat het engagement uit de memorie van toelichting dat “voldoende middelen voorzien worden bij het Vlaams expertisecentrum m.e.r. en de bevoegde overheden om de toegang tot deze expertise te garanderen”, gerealiseerd wordt. In het advies van 20 september 2023 van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (hierna: advies van de VVSG) wordt er immers op gewezen dat de lokale besturen “in het algemeen weinig vertrouwd [zijn] met deze als technisch ervaren materie”.¹⁴ Richtlijnconformiteit vereist niet enkel dat de regelgeving stelt dat deze expertise toegankelijk is, zij dient ook daadwerkelijk aanwezig te zijn.

¹⁴ Zie punt 2.1.1.1. van dat advies; zie ook de verwijzing in het advies van de Vereniging van Vlaamse Provincies van 16 oktober 2023 naar de impact van de verschuiving van verantwoordelijkheden op de gevraagde kennis en op de capaciteit van personeel bij de bevoegde overheden, en de in het advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke ordening – Onroerend erfgoed van 30 augustus 2023 bij zijn principiële ondersteuning van deze evolutie gestelde randvoorwaarde dat “het Vlaams expertisecentrum m.e.r. daadwerkelijk haar ondersteunende rol naar de andere besturen (opleiding, modellen, schema's, advies over individuele dossiers...) en haar adviserende rol met verve kan opnemen en dit van bij het begin van de bevoegdheidsverschuiving. De raad benadrukt dat er met het oog op de kwaliteitsborging van de MER's voldoende deskundig personeel en middelen moeten worden voorzien voor de werking van en ondersteuning door het Vlaams expertisecentrum m.e.r.. Ook een afdoende ondersteuning van de bevoegde overheden bij de uitvoering van hun nieuwe taken en verantwoordelijkheden is cruciaal” (zie punt 10 van dat advies).

In dat opzicht dient uitdrukkelijk bepaald te worden dat het ontworpen artikel 4.1.2 van het DABM dat stelt dat behoudens andersluidende bepalingen in de sectorale regelgeving, voor de adviesaanvragen, vermeld in de nieuwe titel IV van het DABM, aan de vereiste van een advies mag worden voorbijgegaan als er geen advies wordt uitgebracht binnen de termijn die de Vlaamse Regering bepaalt¹⁵, niet zo gelezen mag worden dat het de adviesinstanties, en in het bijzonder het Vlaams expertisecentrum m.e.r., zou toelaten om ervoor te kiezen geen advies uit te brengen in gevallen waarin de bevoegde overheid hun expertise nodig heeft, en moet in de nodige maatregelen voorzien worden om ervoor te zorgen dat de bevoegde overheden binnen de vooropgestelde adviestermijn daadwerkelijk beschikken over het gevraagde advies van het Vlaams expertisecentrum m.e.r., minstens dat zij hun eigen beslissingstermijn niet kunnen overschrijden doordat zij zouden wachten op een buiten termijn verleend advies van een instantie tot de expertise waarvan zij de toegang noodzakelijk achten.

Ook moet uitdrukkelijk bepaald worden dat de bevoegde overheden ook in gevallen waarin in een advies van het Vlaams expertisecentrum m.e.r. niet voorzien is, maar waarin zij wel menen nood te hebben aan de expertise daarvan, daaraan formeel advies kunnen vragen, zonder dat dit hun beslissingstermijn in het gedrang brengt. Hier kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de screening door de bevoegde overheid van projecten die, op basis van de ontworpen regeling in de nog te nemen uitvoeringsbesluiten, niet meer zullen worden onderworpen aan de op te heffen ontheffingsprocedure, maar in plaats daarvan aan een screening.

7.3. Indien niet de nodige maatregelen worden genomen zoals voorgesteld in opmerking 7.2, rijst immers de vraag of:

- artikel 6, lid 2, van de plan-MER-richtlijn nog correct is omgezet vermits daarin is bepaald dat de meningen van de in lid 3 bedoelde instanties over een ontwerp-plan of -programma en het bijbehorende milieuraapport moeten worden gegeven vóór de vaststelling van het plan of programma opdat met die meningen terdege rekening zou kunnen worden gehouden door de instantie die voornemens is een dergelijk plan of programma vast te stellen;¹⁶
- artikel 5, lid 3, b), van de project-MER-richtlijn nog correct wordt omgezet wat betreft de toegang voor de bevoegde instantie tot voldoende expertise om het milieueffectbeoordelingsrapport te onderzoeken.

8. Wat betreft de opheffing van de ontheffingsprocedure geldt eenzelfde vaststelling, vermits die als zodanig niet in strijd is met het internationaalrechtelijk kader en op regelgevend niveau geen aanzienlijke achteruitgang oplevert van het beschermingsniveau. Opdat dit in de praktijk ook zo zou zijn, dient enerzijds in de te nemen uitvoeringsbesluiten op een doordachte wijze de nieuwe opdeling tussen MER-plichtige en screeningsplichtige projecten te worden gemaakt, en dienen anderzijds de nodige maatregelen genomen te worden opdat de bevoegde

¹⁵ Artikel 9 van het voorontwerp.

¹⁶ HvJ 20 oktober 2011, nr. C-474/10, *Department of the Environment for Northern Ireland*, ECLI:EU:C:2011:681, overw. 46.

overheden voldoende vertrouwd zullen zijn met deze materie en toegang hebben tot de vereiste expertise.

9.1. Het ontworpen artikel 4.3.6, § 2, van het DABM bepaalt dat “de bevoegde overheid” zo snel mogelijk en uiterlijk binnen negentig dagen na de dag waarop de initiatiefnemer een project-m.e.r.-screening heeft ingediend, beslist of het project aan een milieueffectbeoordeling moet worden onderworpen. Hoewel het voorontwerp niet uitdrukkelijk bevestigt dat dit tevens het geval is wanneer het projectinitiatief uitgaat van de bevoegde overheid zelf, kan deze bepaling op zichzelf staand reeds zo worden begrepen, en vindt deze zienswijze bovendien bevestiging in zowel het bestaande artikel 20 van het Omgevingsvergunningsdecreet¹⁷ als in het ontworpen artikel 21, § 2, van hetzelfde decreet.¹⁸ Het verdient niettemin aanbeveling om dit te expliciteren.

9.2. Wat betreft de MER-screening van projecten waarvan de bevoegde overheid zelf opdrachtgever zou zijn, dient echter ook rekening te worden gehouden met artikel 9*bis*, tweede alinea, van de project-MER-richtlijn dat bepaalt:

“Indien de bevoegde instantie tevens de opdrachtgever is, brengen de lidstaten in elk geval binnen hun organisatie van administratieve bevoegdheden een passende scheiding aan tussen conflicterende functies bij het uitvoeren van de uit deze richtlijn voortvloeiende taken.”

Deze bepaling werd in richtlijn 2011/92/EU¹⁹ ingeschreven naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie in de zaak C-474/10 van 20 oktober 2011, dat werd gewezen inzake artikel 6, lid 3, van de plan-MER-richtlijn.²⁰ In dat arrest oordeelde het Hof van Justitie dat de plan-MER-richtlijn niet vereist dat lidstaten een afzonderlijke instantie oprichten, voor zover “binnen de instantie die normaliter wordt geraadpleegd inzake milieuaangelegenheden, wordt voorzien in een zodanige functionele scheiding dat een administratieve eenheid binnen die instantie beschikt over een werkelijke autonomie, wat met name inhoudt dat zij beschikt over eigen administratieve middelen en personeel en aldus in staat is om de taken te vervullen die zijn toevertrouwd aan de te raadplegen instanties in de zin van artikel 6, lid 3, van deze richtlijn, en, in het bijzonder, om op

¹⁷ Luidens artikel 20, tweede lid, van het Omgevingsvergunningsdecreet onderzoekt de gemeentelijke, provinciale of gewestelijke omgevingsambtenaar de project-m.e.r.-screeningsnota en beslist deze of over het project een milieueffectrapport moet worden opgesteld, wanneer de aanvraag uitgaat van de bevoegde overheid zelf.

¹⁸ Deze bepaling, zoals te wijzigen bij artikel 36 van het voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van de regelgeving betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de invoering van een modulaire omgevingsvergunningsprocedure en het omgevingsbesluit’ (dat aan de afdeling Wetgeving werd voorgelegd onder het rolnummer 75.260/16), zou komen te bepalen:

“§ 2. Als de aanvraag met toepassing van artikel 4.3.6 van het DABM een screening bevat, of als deze met toepassing van het tweede lid van de eerste paragraaf van dit artikel of van artikel 30 aan de aanvraag wordt toegevoegd, onderzoekt de bevoegde overheid of haar omgevingsambtenaar die screening en beslist of er over het project een MER moet worden opgesteld.

Als de bevoegde overheid zelf initiatiefnemer of aanvrager is, verricht haar omgevingsambtenaar de taken, vermeld in het eerste lid, in alle onafhankelijkheid en neutraliteit. Hij mag geen nadeel ondervinden van de uitoefening daarvan.”

¹⁹ Artikel 1, 11), van richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 ‘tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten’.

²⁰ Zie inzonderheid: HvJ 20 oktober 2011, nr. C-474/10, *Department of the Environment for Northern Ireland*, ECLI:EU:C:2011:681, overw. 41 en 42.

objectieve wijze haar mening te geven over het plan of programma dat door de instantie waartoe zij behoort, is voorgesteld”.²¹

De Raad voor Vergunningsbetwistingen oordeelde reeds meermaals dat ook screeningsplichtige projecten onder het toepassingsgebied van artikel 9*bis* project-MER-richtlijn vallen en dat wanneer de gemeentelijke omgevingsambtenaar moet beslissen of er over een project van de gemeente zelf een MER moet worden opgesteld, er in het kader van de organisatie van de vergunningsprocedure in eerste bestuurlijke aanleg geen afdoende passende scheiding wordt aangebracht tussen conflicterende functies bij het uitvoeren van de taken op basis van de project-MER-richtlijn.²²

Hoewel de gemeentelijke omgevingsambtenaar zijn taken overeenkomstig artikel 9, § 2, van het Omgevingsvergunningsdecreet “onafhankelijk en neutraal uitoefent” en daarbij “geen nadeel mag ondervinden van de uitoefening hiervan”,²³ blijkt naar oordeel van de Raad voor Vergunningsbetwistingen in de aangehaalde arresten niet dat deze ambtenaar voldoende werkelijke autonomie heeft en beschikt over eigen administratieve middelen of personeel om een project-m.e.r.-screeningsnota van de gemeente te beoordelen en op basis daarvan te beslissen of er al dan niet een project-MER moet worden opgesteld.

In antwoord op een opmerking dienaangaande in het advies van de VVSG, verwijzen de stellers van het voorontwerp naar het ontworpen artikel 21, § 2, van het Omgevingsvergunningsdecreet als oplossing voor dat probleem. Daargelaten de vraag of daarmee aan de voorgaande kritiek wordt tegemoetgekomen, dienen de stellers van het voorontwerp er in ieder geval voor te zorgen dat er in de generieke m.e.r.-regelgeving (ook) een oplossing voor dit probleem wordt geboden. Met name moet in een voldoende werkelijke autonomie en eigen administratieve middelen of personeel worden voorzien, teneinde de omgevingsambtenaar in staat te stellen op een objectieve wijze te oordelen over de project-m.e.r.-screening bij projecten waarvan

²¹ De Raad van State wijst op de artikelen 9 en 10 van het voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van de regelgeving betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de invoering van een modulaire omgevingsvergunningsprocedure en het omgevingsbesluit’ (dat eveneens aan de afdeling Wetgeving werd voorgelegd onder het rolnummer 75.260/16; zie *supra*), die de onafhankelijkheids- en neutraliteitsvereiste in hoofde van de gemeentelijke, respectievelijke provinciale omgevingsambtenaar bevestigen, en daarbij verduidelijken dat “[d]e actieve en constructieve wijze waarop de [gemeentelijke of provinciale] omgevingsambtenaar zich moet inzetten voor de realisatie van de opdracht en de doelstellingen van de [gemeente of provincie], [...] daar geen afbreuk aan [doet]”.

²² Zie RvVb 25 januari 2024, nr. RvVb-A-2324-0390; RvVb 11 januari 2024, nr. A-2324-0340; RvVb 5 oktober 2023, nr. A-2324-0084; RvVb 10 augustus 2023, nr. RvVb-A-2223-1158; RvVb 29 juni 2023, nr. RvVb-A-2223-1037; RvVb 6 oktober 2022, nr. A-2223-0108. Daarbij verwijst die Raad naar het feit dat de gemeentelijke omgevingsambtenaar wordt aangewezen bij gemeenteraadsbeslissing uit eigen personeel of uit het personeel van een intergemeentelijk samenwerkingsverband (artikel 9, § 1, van het Omgevingsvergunningsdecreet), dat zijn taken gedurende maximum twaalf maanden door de gemeentesecretaris (lees: algemeen directeur) kunnen worden uitgeoefend als er geen gemeentelijke omgevingsambtenaar binnen de gemeente of het intergemeentelijk samenwerkingsverband beschikbaar is (artikel 9, § 3, van het Omgevingsvergunningsdecreet) en de gemeentelijke omgevingsambtenaar zijn ambt volgens de ‘deontologische rechten en plichten’ als personeelslid “op een loyale en correcte wijze” moet uitoefenen en zich daarbij “op een actieve en constructieve wijze” moet inzetten voor de realisatie van de opdracht en de doelstellingen van de gemeente (artikel 188 van het decreet van 22 december 2017 ‘over het lokaal bestuur’). Tegen dit laatste arrest van de RvVb zijn twee cassatieberoepen ingesteld bij de Raad van State (gekend onder 237.675/VII-41.742 en 237.676/VII-41.743).

²³ Zie in dezelfde zin artikelen 9/1 en 10 van het Omgevingsvergunningsdecreet, met betrekking tot de onafhankelijkheid en neutraliteit van de provinciale en gewestelijke omgevingsambtenaren.

de bevoegde overheid zelf de initiatiefnemer is. Indien zulks niet met zekerheid kan worden gegarandeerd op het betrokken bestuursniveau, dient de regeling te worden omgewerkt om te verzekeren dat de beslissing over de m.e.r.-screening wordt genomen op een voldoende objectief niveau.

9.3. Wat betreft de plan-m.e.r.-procedure lijkt de verschuiving van verantwoordelijkheid naar de plannende overheid door het wegvallen van een formele goedkeuringsbeslissing van het ‘team Mer’ over de plan-m.e.r.-screening en over het plan-MER zelf niet tot een dergelijk probleem van richtlijnconformiteit op het vlak van de onafhankelijkheid te moeten leiden, vermits er wel steeds een plicht geldt om het advies van het Vlaams expertisecentrum m.e.r. in te winnen, zodat er voldaan wordt aan de verplichting uit artikel 5, lid 4, samen gelezen met artikel 6, lid 3, van de plan-MER-richtlijn om een onafhankelijke instantie te raadplegen.²⁴ Wel dient de mogelijkheid te worden uitgesloten om in het kader hiervan een beroep te doen op het ontworpen artikel 4.1.2 van het DABM om aan deze adviesverplichting voorbij te gaan, omdat er anders geen daadwerkelijke raadpleging gebeurd zou zijn.²⁵

10.1. Het ontworpen artikel 4.4.2, § 3, van het DABM (artikel 37 van het voorontwerp) strekt ertoe de verplichte participatie aan de kennisgeving bij een plan-MER te vervangen door een mogelijkheid voor de initiatiefnemer om vrijwillig een vorm van participatie in de scopingfase te organiseren.

Artikel 6, lid 2, van de plan-MER-richtlijn bepaalt:

“De in lid 3 bedoelde instanties en het in lid 4 bedoelde publiek wordt tijdig, daadwerkelijk en binnen een passend tijdschema de gelegenheid geboden om vóór de vaststelling, of vóór de onderwerping aan de wetgevingsprocedure van het plan of programma, hun mening te geven over het ontwerpplan of -programma en het bijbehorende milieuraapport.”

Artikel 6, lid 4, van het verdrag van Aarhus over “Inspraak in besluiten over specifieke activiteiten”, dat volgens artikel 7 van dat verdrag ook van toepassing is bij de voorbereiding van plannen en programma’s, bepaalt:

“4. Elke Partij voorziet in vroegtijdige inspraak, *wanneer alle opties open zijn* en doeltreffende inspraak kan plaatsvinden.” (eigen cursivering)

Artikel 6, lid 3, en 8, lid 1, van het SEA-protocol bepalen:

“Voor zover nodig tracht elke partij gelegenheden te bieden voor inspraak van het betrokken publiek bij de vaststelling van de relevante informatie die in het milieueffectrapport moet worden opgenomen.”

²⁴ Dit Vlaams expertisecentrum m.e.r. vervult conform het ontworpen artikel 4.5.3, § 1, derde lid, van het DABM (artikel 55 van het voorontwerp) zijn taken op objectieve en onafhankelijke wijze, en ziet erop toe dat het zich niet bevindt in een situatie die tot een belangenconflict aanleiding geeft. Zie ook: HvJ 20 oktober 2011, nr. C-474/10, *Department of the Environment for Northern Ireland*, ECLI:EU:C:2011:681, overw. 39.

²⁵ Zie opmerking 7.

“Elke partij zorgt voor vroege, tijdige en effectieve gelegenheden voor publieke inspraak, *wanneer alle opties open zijn*, bij de strategische milieueffectrapportage inzake plannen en programma’s.” (eigen cursivering)

De mogelijkheid tot inspraak van het publiek biedt bovendien een waarborg voor het vrijwaren van het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu, zodat de schrapping van een fase van openbaar onderzoek tijdens de procedure van milieueffectbeoordeling van een plan of programma een achteruitgang van het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu uitmaakt.²⁶

10.2. Zoals de stellers van het voorontwerp aanhalen in de memorie van toelichting, heeft het Grondwettelijk Hof in arrest 6/2021 van 21 januari 2021 de schrapping van het openbaar onderzoek over het opstellen van het bestek van de te verrichten effectenstudie in de milieubeoordelingsprocedure voor projecten van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niet beoordeeld als een aanzienlijke achteruitgang. Het Grondwettelijk Hof hield rekening met andere kwaliteitswaarborgen in de procedure en met het feit dat de ordonnantiegever vaststelde dat de twee opeenvolgende openbare onderzoeken over hetzelfde project in de praktijk een zekere verwarring creëerden en dat het eerste van die onderzoeken, met betrekking tot het ontwerpbestek, geen echte meerwaarde voor de procedure inhield in termen van inspraak van het publiek.

Waar de stellers van het voorontwerp in de memorie van toelichting enerzijds aanhalen dat ook voor plannen de verplichte consultatie van het publiek in de fase van de scoping in de praktijk vaak slechts een beperkte meerwaarde blijkt te hebben wat betreft de m.e.r.-technische aanpak van het onderzoek, erkennen zij anderzijds ook dat “[p]articipatie over de scoping nuttig en nodig kan zijn, bijvoorbeeld wanneer veel alternatieven denkbaar zijn. Dan is het aangewezen hieromtrent het betrokken publiek te bevragen in deze fase van het proces.” Desondanks wordt de beslissing hierover ook bij planningsprocessen, waarbij kan worden aangenomen dat er vaker dan bij projecten verschillende alternatieven mogelijk zijn, overgelaten aan de initiatiefnemer, die de keuze moet maken om participatie te organiseren (*opt-in-systeem*).

Om die reden werd aan de gemachtigde gevraagd of er overwogen is om, als de wens is om af te stappen van de in alle gevallen verplichte participatie voor plannen in deze fase, te opteren voor een systeem waarbij die participatie verplicht is tenzij de plannende overheid motiveert waarom het niet zinvol zou zijn het publiek reeds te raadplegen op dat moment (*opt-out-systeem*).

De gemachtigde antwoordde als volgt:

“Het decreet blijft inspraak voorzien in een zo vroeg mogelijk stadium. Het is echter een mogelijkheid en geen verplichting. De verantwoordelijkheid ligt bij de initiatiefnemer zelf en zijn MER-coördinator die er ook het meeste belang bij hebben om het publiek te consulteren.

Noch het Verdrag van Aarhus, noch het SEA-Protocol, noch de SMEB-Richtlijn voorzien in een verplichting tot consultatie van het publiek in de fase van de scoping. In de memorie van toelichting (p. 23; pp.71-74), in het bijzonder de uitgebreide bespreking bij

²⁶ Zie GwH 21 januari 2021, nr. 6/2021, overw. B.5.2 en B.18.1.

ontwerp artikel 4.4.2, §3, staat uitgebreid verduidelijkt dat de publieke participatie over de scoping niet verplicht is, ook niet vanuit het SEA Protocol, maar als mogelijkheid voorzien kan worden, waarvoor ook verwezen kan worden naar de handleiding bij het SEA Protocol (UNECE, 2007)[1] en meerdere publicaties[2]. Uit deze bepalingen kan louter een discretionaire bevoegdheid omtrent de eventuele organisatie van een inspraakmogelijkheid in de scopingfase afgeleid worden. Voorts wordt verduidelijkt dat de mate waarin inspraakmogelijkheden voorzien moeten worden evenredig moeten zijn met de grootte van het betrokken plan, programma of de activiteit en de milieugevolgen daarvan.

Zoals geduid in de memorie van toelichting (p.8) is een verplichte participatie voor het betrokken publiek in de scopingfase niet altijd een meerwaarde. Voor (strategische plannen) leidt dit tot onnodige kosten en impact op doorlooptijd zonder veel inhoudelijke meerwaarde voor scoping van het MER rapport (bijv. MER methodologie).

De decreetgever wenst dan ook de inspraakmogelijkheid voor het publiek facultatief te blijven voorzien in de scopingfase zonder echter de inspraak te gaan verplichten, ook al zou voorzien worden in een uitzonderingsregeling. De decreetgever acht het voorzien in een verplichting met uitzonderingsregeling omwille van aangehaalde redenen en verduidelijking niet wenselijk.

Het komt inderdaad de initiatiefnemer van het plan en de erkende MER-coördinator toe om te oordelen of zij – naast het verplicht openbaar onderzoek van het MER en ontwerpplan – ook in de scopingfase een publieke participatie noodzakelijk achten om tot een gedragen en kwaliteitsvol planproces en besluitvorming te komen. Het expertisecentrum m.e.r. kan ter ondersteuning handleidingen aanbieden in welke gevallen het voor een initiatiefnemer en de MER-coördinator wenselijk of zelfs aangewezen kan zijn een publieke participatie te voorzien in de scopingfase voor de opmaak van een plan-MER.

Het voorstel van decreet wijzigt slechts de generieke bepalingen voor milieueffectrapportage in Vlaanderen. Deze generieke bepalingen sluiten echter niet uit dat bij de toepassing van een integratiespoor in regelgeving voor een bepaald specifiek type plan of programma, alsnog in een verplichte publieke participatie wordt voorzien in de scopingfase, zoals vandaag bijvoorbeeld het geval is voor ruimtelijke uitvoeringsplannen overeenkomstig de bepalingen van de VCRO

[1] UNECE, 2007 Resource manual to support application of the UNECE Protocol on Strategic Environmental Assessment, p.26,29,67,88,90

[2] UNECE (2020), Good practice recommendations on public participation in strategic environmental Assessment.

UNECE (2017) Practical guidance on reforming legal and institutional structures with regard to the application of the Protocol on Strategic Environmental Assessment

Bonvoisin, N. (2011) The SEA Protocol in Handbook of Strategic Environmental Assessment (Sadler et al, eds.), Earthscan, pp. 167-173

Schmidt, M. et al, eds. 2005. Implementing Strategic Environmental Assessment. Springer.

Marsden, S. 2008. Strategic Environmental Assessment in International & European Law, Earthscan.”

10.3. In het licht van het internationaalrechtelijk kader en teneinde een vernietiging van de genomen beslissing wegens laattijdige inspraak te vermijden, zal er bij de toepassing van de generieke procedure, in het bijzonder wanneer bij de scoping niet wordt gekozen voor een opt-out-

systeem, in elk geval over moeten worden gewaakt dat een mogelijkheid tot inspraak wordt geboden op een ogenblik dat die nog nuttig en effectief is.

11. De in het ontworpen artikel 4.1.1, 7°, van het DABM²⁷ opgenomen definitie van het begrip ‘milieueffectrapport’ beperkt in vergelijking met de definities van de begrippen ‘milieueffectrapport over een plan of programma’ en ‘milieueffectrapport over een project’ uit het huidige artikel 4.1.1, 6° en 7°, van het DABM de in het MER te analyseren en evalueren “te verwachte gevolgen voor mens en milieu” tot de “*aanzienlijke* te verwachte gevolgen voor mens en milieu”.

Deze precisering komt ook voor in de plan-MER-richtlijn en de project-MER-richtlijn. De vraag rijst of deze beperking van de te analyseren gevolgen tot de aanzienlijke gevolgen, die volgens de stellers van het voorontwerp in de praktijk reeds zou worden toegepast, tot een aanzienlijke achteruitgang van de bescherming van het recht op een gezond leefmilieu zou kunnen leiden.

Waar dit voor een enkel niet aanzienlijk milieueffect op zich uit de aard der dingen niet het geval kan zijn, zou dit wel kunnen gebeuren wanneer hierdoor vele kleine milieueffecten die samen significant zouden zijn, onder de radar zouden blijven. Dit wordt echter ondervangen door de in het ontworpen artikel 4.4.4, 8°, van het DABM²⁸ aan een plan-MER en in de ontworpen bijlage II bij het DABM²⁹ aan een project-MER gestelde eis dat de beschrijving van de milieueffecten in een MER niet alleen de directe effecten moet omvatten, maar ook, in voorkomend geval, de indirecte, secundaire, cumulatieve en synergetische effecten, permanent en tijdelijk, positief en negatief, op korte, middellange en lange termijn van het plan of programma. De richtlijnconformiteit van het ontworpen artikel 4.1.1, 7° van het DABM kan slechts aangenomen worden indien het wordt samengelezen met de in het ontworpen artikel 4.4.4, 8°, van het DABM aan een plan-MER en in de ontworpen bijlage II bij het DABM aan een project-MER gestelde eis van de beschrijving van de milieueffecten in een MER.

12. De in het ontworpen artikel 4.1.1, 13°, van het DABM³⁰ opgenomen definitie van het begrip “project” verwijst anders dan de huidige definitie van dat begrip in artikel 4.1.1, 5°, van het DABM niet meer uitdrukkelijk naar de “exploitatie” van installaties en inrichtingen.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat inhoudelijk de strekking van de definitie niet wijzigt, gelet op de interpretatie die het Hof van Justitie geeft aan het begrip “project” uit artikel 1, lid 2, a), van de project-MER-richtlijn.

Vermits de ontworpen definitie is overgenomen uit artikel 1, lid 2, a), van de project-MER-richtlijn, is zij daarmee in overeenstemming.

²⁷ Artikel 6 van het voorontwerp.

²⁸ Artikel 40 van het voorontwerp.

²⁹ Zie bijlage 2 bij het voorontwerp.

³⁰ Artikel 6 van het voorontwerp.

De stelling uit de memorie van toelichting dat de nieuwe formulering inhoudelijk niets zou wijzigen aan de draagwijdte van de definitie, ligt echter minder voor de hand dan deze laat uitschijnen.

Het arrest van 7 november 2018 in de gevoegde zaken C-293/17 en C-294/17 van het Hof van Justitie waarnaar in dat verband wordt verwezen in de memorie van toelichting, doet immers geen definitieve uitspraak over de vraag of het daarin ter discussie staande weiden van vee en het op of in de bodem brengen van meststoffen een “project” uitmaken in de zin van de project-MER-richtlijn, maar wel of zij dat zijn in de zin van artikel 6, lid 3, van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 ‘inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna’.³¹ Het Hof van Justitie concludeert hierin dat artikel 6, lid 3, van de Habitatrictlijn aldus moet worden uitgelegd dat “het weiden van vee en het op of in de bodem brengen van meststoffen in de nabijheid van Natura 2000-gebieden kunnen worden aangemerkt als project in de zin van deze bepaling, *ook al zou er geen sprake zijn van een project in de zin van artikel 1, lid 2, onder a), van [de project-MER-richtlijn] aangezien het daarbij niet zou gaan om een fysieke ingreep in het natuurlijk milieu*” (eigen cursivering). Het Hof van Justitie wijst er in dit arrest op dat artikel 1, lid 2, onder a), van de project-MER-richtlijn het begrip “project” als bedoeld in die richtlijn definieert door er voorwaarden aan te verbinden die niet worden genoemd in de desbetreffende bepaling van de habitatrictlijn, met name eisen ter zake van werken, ingrepen die de materiële toestand veranderen, of ingrepen in natuurlijk milieu. Het Hof van Justitie stelt vast dat het “niet uit te sluiten [valt] dat het weiden van vee en het op of in de bodem brengen van meststoffen in elk geval onder het begrip ‘project’ in de zin van artikel 1, lid 2, onder a), van de MER-richtlijn vallen. Bemesting kan immers de eigenschappen van de bodem veranderen, aangezien de bodem met voedingsstoffen wordt verrijkt, en dus een ingreep in de zin van dat artikel 1, lid 2, onder a), zijn waardoor de materiële toestand van de plaats wijzigt. Wat beweiding betreft, kan het aanleggen van een weide overeenkomen met ‘de uitvoering van bouwwerken of de totstandbrenging van andere installaties of werken’ als bedoeld in die bepaling, met name indien er in het onderhavige geval bij die uitvoering sprake is van de onvermijdelijke of geplande ontwikkeling van een dergelijke weide, hetgeen de verwijzende rechter dient na te gaan”. Het Hof stelt echter niet vast dat dit steeds het geval zal zijn: uit de aangehaalde overweging blijkt reeds dat dat voor beweiding niet het geval zal zijn wanneer die niet gepaard gaat met bouw- of andere werken.³²

Op basis van dit arrest kan dus niet gesteld worden dat de loutere exploitatie van een inrichting steeds een project in de zin van de overgenomen project-MER-richtlijn zal uitmaken.³³

³¹ Hierna: Habitatrictlijn.

³² Zie HvJ 7 november 2018, nrs. C-293/17 en C-294/17, i.h.b. overw. 59-73 en het antwoord op de eerste vraag.

³³ Zie in dit verband bijvoorbeeld HvJ 19 april 2012, nr. C-121/11, overw. 31-32, en HvJ 17 maart 2011, nr. C-275/09, waarin weliswaar onder gelding van de vroegere richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 ‘betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten’ respectievelijk geoordeeld werd dat “[d]e loutere verlenging van een bestaande exploitatievergunning voor een plaats voor het begraven van afvalstoffen zonder dat er sprake is van werken of ingrepen die de materiële toestand van de plaats veranderen, [...] dus niet als een ‘project’ in de zin van artikel 1, lid 2, van richtlijn 85/337 [kan] worden aangemerkt” en dat “de vernieuwing van een vergunning voor de exploitatie van een vliegveld, zonder dat er sprake is van werken of ingrepen die de materiële toestand van de plaats veranderen, niet kan worden aangemerkt als ‘project’ of ‘aanleg’ in de zin van die bepalingen”. Deze rechtspraak blijft relevant onder gelding van de project-MER-richtlijn, zoals bevestigd wordt in HvJ 29 juli 2019, nr. C-411/17, overw. 60 en 62.

Deze vaststelling, gecombineerd met het feit dat in het ontworpen artikel 4.3.3, § 2, van het DABM³⁴ aan de uitsluiting van de project-MER-plicht van loutere hernieuwingen of de omzetting van een omgevingsvergunning niet langer het voorbehoud “tenzij de loutere hernieuwing van de vergunning of de omzetting betrekking heeft op activiteiten die fysieke ingrepen in het leefmilieu tot gevolg hebben” gekoppeld wordt zoals in het huidige artikel 4.3.2, § 1, van het DABM, doet de vraag rijzen of er te dezen toch geen achteruitgang van de bescherming van het recht op een gezond leefmilieu aanwezig is, waarvoor in de memorie van toelichting een afdoende verantwoording dient te worden gegeven. Bovendien rijst in het licht van de voorgaande beschouwingen de vraag of de rechtszekerheid wordt gediend met de wijziging van de definitie van het begrip project terwijl de nieuwe definitie inhoudelijk niets zou wijzigen aan de draagwijdte van de bestaande definitie.

Delegaties

13. Artikel 141, eerste lid, machtigt de Vlaamse Regering om de datum van inwerkingtreding van het te nemen decreet vast te stellen, met uitzondering van de artikelen 7, 45, 49, 97, 115, 117, 126, 129, 133, 136 en 138. Voor deze artikelen wordt de Vlaamse Regering in het tweede lid van artikel 141 van het voorontwerp alsnog gemachtigd om de datum van inwerkingtreding vast te stellen, maar dat moet gebeuren op basis van de evaluatie van de nieuwe titel IV van het DABM voorzien in artikel 140³⁵ van het voorontwerp. Geen van beide leden van artikel 141 van het voorontwerp bevat een uiterste datum waarop de betrokken artikelen in werking zullen treden.

Om te vermijden dat de delegatie aan de Vlaamse Regering op gespannen voet staat met het beginsel bedoeld in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ (hierna: BWHI), volgens hetwelk zij de decreten niet mag schorsen en evenmin vrijstelling van hun uitvoering mag verlenen, dient in artikel 141, eerste lid, van het voorontwerp een uiterste datum te worden bepaald waarop het decreet in werking treedt indien de Vlaamse Regering zou nalaten binnen een redelijke termijn de datum van inwerkingtreding ervan vast te stellen.³⁶

Vermits het op heden niet mogelijk is een uiterste datum van inwerkingtreding te bepalen van de artikelen 7, 45, 49, 97, 115, 117, 126, 129, 133, 136 en 138 van het voorontwerp, doordat niet vooruitgelopen kan worden op de uitkomst van de in artikel 140 voorziene evaluatie³⁷, dienen deze artikelen uit het voorontwerp te worden weggelaten. Het opnemen van louter potentiële wijzigingen, die mogelijk nooit in werking zullen treden, is niet alleen strijdig met het aangehaalde

³⁴ Art. 28 van het voorontwerp.

³⁵ In de tekst van artikel 141, tweede lid, van het voorontwerp wordt verkeerdelijk verwezen naar artikel 139.

³⁶ Vgl. Adv.RvS 66.936/3 van 17 maart 2020 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 26 januari 2021 ‘betreffende de dematerialisatie van de relaties tussen de Federale Overheidsdienst Financiën, de burgers, rechtspersonen en bepaalde derden en tot wijziging van diverse fiscale wetboeken en wetten’, opm. 37.2.

³⁷ In de ontworpen bepaling wordt verkeerdelijk “de evaluatie vermeld in artikel 139” geschreven.

beginsel uit artikel 20 BWHI, maar leidt bovendien tot onnodige wetgevingstechnische moeilijkheden bij het opstellen van eventuele latere wijzigingsbepalingen.

Wetgevingstechniek

14.1. Het voorontwerp verdient een grondig wetgevingstechnisch nazicht, onder meer wat betreft de wetshistoriek van de te wijzigen bepalingen. Zo moet bijvoorbeeld de in de artikelen 2, 3-6, 8-44, 46-48 en 50-92 van het voorontwerp vermelde wetshistoriek worden geactualiseerd.³⁸ Dezelfde opmerking geldt voor artikel 96³⁹ en voor artikel 101.⁴⁰

14.2. De stellers van het voorontwerp dienen de ontworpen wijzigingen van het Omgevingsvergunningsdecreet in hoofdstuk 6 van dit voorontwerp af te stemmen op deze in het eveneens voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van de regelgeving betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de invoering van een modulaire omgevingsvergunningsprocedure en het omgevingsbesluit’ (gekend onder het rolnummer 75.260/16), indien beide voorontwerpen zouden worden ingediend bij het parlement. Het is immers zo dat de artikelen 112, 119 en 120 van het hier voorliggende voorontwerp wijzigingen aanbrengen in artikelen van het Omgevingsvergunningsdecreet tot opheffing waarvan het voorontwerp gekend onder rolnummer 75.260/16 strekt, en artikel 113, 114, 115, 116 en 118 in artikelen tot vervanging waarvan dat laatste voorontwerp strekt.⁴¹

14.3. De stellers van het voorontwerp dienen er ook mee rekening te houden dat artikel 10, 2° van het voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft het optimaliseren van de regelgeving inzake complexe projecten’ waarover advies 75.048/16 werd uitgebracht, tot wijziging strekt van het punt 4° van artikel 15, § 1, tweede lid, van het Decreet Complexe Projecten tot opheffing waarvan artikel 127 van het hier voorliggende voorontwerp strekt. Voor zover beide voorontwerpen zouden worden ingediend bij het parlement, dienen ze bijgevolg op elkaar te worden afgestemd.

14.4. In een aantal bepalingen van het ontwerp wordt gewag gemaakt van “ingevoegd” of “gewijzigd bij het decreet [XXX]”.⁴² Er zal moeten over gewaakt worden dat het voorliggende aan te nemen decreet niet in werking treedt voor het decreet waarnaar verwezen wordt.

³⁸ Het DABM werd nog gewijzigd door het Programmadecreet van 22 december 2023 bij de begroting 2024 (artikel 11) en het decreet van 26 januari 2024 over de programmatorische aanpak stikstof (artikel 64).

³⁹ Artikel 36ter van het decreet van 21 oktober 1997 werd voor het laatst gewijzigd bij artikel 66 van het decreet van 26 januari 2024 ‘over de programmatische aanpak stikstof’.

⁴⁰ Artikel 1.1.2 van de VCRO werd voor het laatst gewijzigd bij artikel 2 van het decreet van 26 mei 2023 ‘tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, wat de woonreservegebieden betreft’.

⁴¹ Overigens is de wetshistoriek opgenomen in artikel 111 niet correct en er dient te worden gesproken over “het punt” in plaats van “in punt”.

⁴² Bij wijze van voorbeeld: de artikelen 7, 45, 49, 117, 129, 136 en 138.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 1

15. Vermits het voorontwerp strekt tot (een nieuwe) omzetting van de plan-MER-richtlijn en de project-MER-richtlijn dient een omzettingsbepaling met een verwijzing naar de omgezette richtlijnen te worden opgenomen.⁴³

Artikel 6

16. In het ontworpen artikel 4.1.1, 14°, van het DABM wordt het begrip “publiek” gedefinieerd als “een of meer natuurlijke of rechtspersonen en hun verenigingen, organisaties of groepen”.

In het ontworpen artikel 4.1.1, 2°, van het DABM wordt het begrip “betrokken publiek” gedefinieerd als “elke natuurlijke persoon of rechtspersoon en ook elke vereniging, organisatie of groep *met rechtspersoonlijkheid* die gevolgen ondervindt of mogelijk ondervindt van of belanghebbende is bij de besluitvorming over de voorgenomen actie, waarbij niet-gouvernementele organisaties die zich voor milieubescherming inzetten, geacht worden belanghebbende te zijn” (eigen cursivering).

Waar het meteen duidelijk is dat de bijzin die begint met “die” in de tweede aangehaalde definitie bedoeld en relevant is om binnen het ruimere publiek het “betrokken” publiek af te bakenen, is dat minder evident voor de eis van rechtspersoonlijkheid die wordt toegevoegd ten opzichte van de definitie van publiek.

Gevraagd naar de reden voor deze toevoeging, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“De huidige definitie van publiek uit artikel 4.1.1. huidig DABM wordt behouden en is een overname van zowel artikel 2 (d) MEB-richtlijn als artikel 2 (d) SMEB-richtlijn. Het is ook niet de bedoeling om aan deze definities iets te veranderen.

Er wordt inderdaad wel een definitie van ‘betrokken publiek’ toegevoegd aan de definities van titel IV DABM en dit in lijn met de definitie die reeds gebruikt wordt in het Omgevingsvergunningendecreet. Deze decreetswijziging heeft niet tot doel om feitelijke verenigingen vanaf heden niet meer te betrekken.

De definitie van ‘betrokken publiek’ is juist danig ruim opdat de inspraak een zo groot mogelijk publiek vat. Tevens is het zo dat in de praktijk de inspraak in de milieubesluitvormingsprocedures het publiek in ruime zin vat, bv. aanmelding van een project-MER wordt via website bekendgemaakt.”

Op basis van dit antwoord is er nog steeds geen duidelijkheid over welke gevolgen de stellers van het voorontwerp precies willen bereiken met de opname van eis van

⁴³ Zie *Beginselen van de wetgevingstechniek – Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, nr. 94, (hierna: *Handleiding wetgevingstechniek*) te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

rechtspersoonlijkheid in de definitie van het “betrokken publiek” terwijl het tegelijk volgens de gemachtigde niet de bedoeling is om feitelijke verenigingen voortaan “niet meer te betrekken”, noch wordt een verantwoording voor de mogelijke gevolgen gegeven. De stellers van het voorontwerp dienen te deze toevoeging voor de vereniging, organisatie of groep minstens te verduidelijken, temeer omdat deze toevoeging erop neerkomt dat naast natuurlijke personen, enkel nog rechtspersonen tot het betrokken publiek kunnen gerekend wat volgens de gemachtigde niet de bedoeling is.

17. In de tekst van het ontworpen artikel 4.1.1, 19°, van het DABM dient in de definitie van het begrip “Vlaams expertisecentrum m.e.r.”, zoals in de memorie van toelichting wel gebeurt, de precisering toegevoegd te worden dat het gaat om een instantie binnen het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid. Hoewel de decreetgever zich gelet op artikel 87, § 1, BWHI in beginsel niet heeft in te laten met de organisatie van de administratie ligt dat anders wanneer, zoals hier, op die manier bijzondere waarborgen inzake onafhankelijkheid worden ingevoerd. De huidige omschrijving als een “instantie die belast is met taken van milieueffectrapportage” zou immers op om het even welke bij de m.e.r. betrokken overheid kunnen slaan, ook op de lokale besturen, wat gelet op wat onder opmerkingen 7.1 tot 9.3 is uiteengezet ongepast zou zijn.

Artikel 9

18. De draagwijdte van het ontworpen artikel 4.1.2 van het DABM dient te worden aangepast in het licht van de hierboven gemaakte opmerkingen 7.1 tot 7.3, om ervoor te zorgen dat de werking hiervan in een project-m.e.r.-procedure niet tot gevolg kan hebben dat een bevoegde overheid geen toegang zou krijgen tot expertise die zij nodig heeft of dat er in een plan-m.e.r.-procedure geen onafhankelijke adviesinstantie zou geraadpleegd worden.

Artikel 14

19. Het ontworpen artikel 4.1.6 van het DABM moet worden aangevuld om de hypothese dat de voorgenomen actie uitgaat van “de federale overheid”, die nu enkel vermeld wordt in de eerste opsomming van dat artikel over het toepassingsgebied, ook te verwerken in de daaropvolgende opsommingen (opnieuw over het toepassingsgebied, over de overheid waarmee contact wordt opgenomen en over de overheid die informatie over de beslissing bezorgt).

Artikel 17

20. De zinsbouw van het eerste lid van het ontworpen artikel 4.2.1 van het DABM loopt mank. Dit kan hersteld worden door het woord “op” te vervangen door “aan” en door de komma achter het woord “mens” weg te laten en een komma te plaatsen na het woord “veroorzaken”.⁴⁴

⁴⁴ Vgl. met de zinsbouw in het huidige artikel 4.1.4, § 1, van het DABM.

Artikel 22

21. Volgens het ontworpen artikel 4.2.5 van het DABM, dat handelt over het hergebruik van een MER als geheel, moeten “[h]oofdstuk 4, afdeling 2 en 3,” niet verplicht worden toegepast “als de te verwachten aanzienlijke milieueffecten van een voorgenomen actie al zijn onderzocht in een milieueffectrapport dat voldoet aan de bepalingen van *hoofdstuk 4, afdeling 2*, en de bevoegde overheid in staat is om zich op geïnformeerde wijze over de aanzienlijke milieueffecten van de voorgenomen actie uit te spreken” (eigen cursivering).

Dit is in tegenspraak met de memorie van toelichting, die in de artikelsgewijze toelichting van artikel 22 van het voorontwerp immers vermeldt: “Opdat dergelijke milieueffectrapporten in het kader van een nieuwe besluitvormingsprocedure hergebruikt kunnen worden, is vereist dat aan alle inhoudelijke en procedurele vereisten van *hoofdstuk 4, afdelingen 2 en 3* van het decreet is voldaan.” (eigen cursivering) Zodoende lijkt de weglating van een verwijzing naar afdeling 3 in het ontworpen artikel een materiële vergissing.

Op basis van het vervolg van de artikelsgewijze toelichting lijkt de weglating dan weer wel bewust, omdat ze daar verboden wordt aan de in een ander voorontwerp van decreet ontworpen mogelijkheid om binnen een procedure een afgekeurd MER te laten bijwerken.

Om die reden werd aan de gemachtigde gevraagd of in de tekst van het ontworpen artikel 4.2.5. van het DABM niet ‘dat voldoet aan de bepalingen van *hoofdstuk 4, afdeling 2 en 3*’ moet staan.

De gemachtigde antwoordde als volgt:

“De nieuwe artikelen 4.2.2. tot en met 4.2.6. lichten de relatie toe tussen verschillende effectbeoordelingen. Een aantal verschillende gevallen worden hier geregeld. Kort samengevat betreft het volgende gevallen:

- artikel 4.2.2. en 4.2.3. beïnvloeden de scope van de milieubeoordeling met als doelstelling om overlapping van milieubeoordelingen te voorkomen;
- artikel 4.2.4. heeft betrekking op het hergebruik van informatie uit andere milieueffectrapporten (bv. uitgevoerd op een ander niveau, zijnde planniveau of projectniveau; uitgevoerd binnen een eerder besluitvormingsproces voor een gelijkaardige actie) of andere wettelijk geregelde relevante beoordelingen;
- artikel 4.2.5. heeft betrekking op het hergebruik van een milieueffectrapport als geheel;
- artikel 4.2.6. heeft betrekking op de afstemming in het geval dat er meerdere beoordelingen vereist zijn.

Het nieuwe artikel 4.2.5. bepaalt het hergebruik van milieueffectrapporten die in het verleden reeds specifiek werden opgesteld voor een voorgenomen actie waarvan de besluitvormingsprocedure uiteindelijk niet tot een vaststelling van het plan of programma of de vergunningverlening heeft geleid of waarvoor opnieuw een vaststellings- resp. vergunningsprocedure wordt opgestart, of nog, wanneer een ander besluitvormingsprocedure wordt opgestart waarvoor de bestaande informatie of het bestaande MER de nodige inzichten geeft over de aanzienlijke milieueffecten. Het klopt dat in de memorie van toelichting wordt verwezen naar afdeling 2 en 3 van hoofdstuk 4 van titel IV DABM. Dat is ook logisch aangezien afdeling 3 de inhoud van het plan-MER of

project-MER omvat. Hier moet dus ten allen tijden aan voldaan worden, zo dus ook bij hergebruik.

Aan afdeling 3 moet sowieso voldaan worden waardoor het niet nodig lijkt om dit expliciet op te nemen in de bewoording van artikel 4.2.5. dit om ook de nodige flexibiliteit te behouden voor het hergebruik van informatie uit zowel goedgekeurde als afgekeurde MERs. Het doel van deze bepaling om de informatie uit dergelijke rapporten te kunnen hergebruiken of de rapporten nogmaals in te dienen zonder de formele stappen van de aanmelding of de scoping. Artikel 4.2.5. spreekt dus niet expliciet van een goedgekeurd MER om de mogelijkheid te bieden om een afgekeurd MER te hergebruiken en mits eventuele aanpassing of aanvullingen weer in te dienen.

Het is echter wel correct dat in het eerste zinsdeel van artikel 4.2.5. foutief een verwijzing staat naar afdeling 3 van hoofdstuk 4. De opmerking is terecht, deze materiële vergissing zal in een volgende versie van het decreet worden rechtgezet.”

Op basis van het antwoord van de gemachtigde dient inderdaad vastgesteld te worden dat het probleem zich niet situeert in het niet verwijzen naar afdeling 3 in het vervolg van het ontworpen artikel 4.2.5 van het DABM, maar in het wel verwijzen naar afdeling 3 aan het begin daarvan. Er kan dus ingestemd worden met het voorstel die verwijzing vooraan te schrappen, vermits het artikel er enkel toe strekt om ingeval van hergebruik van een eerder MER dat betrekking had op dezelfde actie en dat door de bevoegde overheid nog actueel geacht wordt, toe te laten om de fase van de aanmelding en de scoping uit afdeling 2 van hoofdstuk 4 over te slaan. Het strekt tot aanbeveling ook in de memorie van toelichting de bron van verwarring weg te nemen.

Artikel 26

22. Het strekt tot aanbeveling om in de tekst van het tweede lid van het ontworpen artikel 4.3.1 van het DABM, zoals reeds gebeurt in de memorie van toelichting, te preciseren dat het gaat om een beoordeling per geval.

Artikel 37

23. In het ontworpen artikel 4.4.2, § 5, eerste lid, van het DABM dient het woord “termijnen” te worden vervangen door het woord “termijn”.⁴⁵

Artikel 40

24. In het ontworpen artikel 4.4.4, eerste lid, 7°, van het DABM dient te worden gesproken over “deze titel” in plaats van “dit decreet”.

⁴⁵ Of omgekeerd, maar op basis van de vergelijking met het ontworpen artikel 4.4.3, § 6, eerste lid, van het DABM (artikel 38 van het voorontwerp) lijkt de vermelding in het meervoud de vergissing te zijn.

Artikel 41

25. In het ontworpen artikel 4.4.5, § 2, eerste lid, 2°, van het DABM dient te worden gesproken over “deze titel” in plaats van “dit decreet”.

Artikel 44

26. Wanneer in het ontworpen artikel 4.4.7, § 3, van het DABM wordt terugverwezen naar andere paragrafen van dat artikel, hoeft daarbij het artikelnummer niet vermeld te worden.⁴⁶ Wanneer er een vrees is dat hierdoor verwarring zou ontstaan in het punt 4°, kan dit vermeden worden door de interne kruisverwijzing als eerste element van de opsomming op te nemen.

Artikel 75

27. De gemachtigde bevestigde dat het feit dat in het ontworpen artikel 4/1.2.3 van het DABM, anders dan in het huidige artikel 4.4.3 van het DABM, de “niet-technische samenvatting van de verstrekte gegevens zoals omschreven in 1° tot en met 3°” niet meer wordt opgenomen in de verplichte onderdelen van een ruimtelijk veiligheidsrapport, een materiële vergissing betreft bij het overzetten van de teksten en dat deze vergissing zal worden rechtgezet.

Daarmee kan worden ingestemd.

Artikelen 86 en 87

28. In het ontworpen artikel 4/1.3.5, § 1, tweede lid, van het DABM (artikel 86 van het voorontwerp) verandert in vergelijking met het bestaande artikel 4.5.7, § 1, tweede lid, in de eerste zin de rol van de administratie schijnbaar van beslissingsnemer naar aanvrager voor een verzoek tot onttrekking van bepaalde delen uit het omgevingsveiligheidsrapport (OVR) aan het openbaar onderzoek. Afgaand op de derde zin echter is het toch de administratie die de beslissing neemt.

Hetzelfde geldt voor het ontworpen artikel 4/1.3.6, § 2, van het DABM (artikel 87 van het voorontwerp): volgens het eerste lid daarvan kunnen de initiatiefnemer en de administratie *verzoeken*, volgens het tweede lid neem de administratie een *beslissing*. In het bestaande artikel 4.5.8, § 2, van het DABM kan de initiatiefnemer *aan de administratie* vragen volgens het eerste lid en neemt de administratie een beslissing volgens het tweede lid.

Gevraagd of er bewust iets werd veranderd waarbij een andere betrokken overheidsinstantie het verzoek moet behandelen, gaf de gemachtigde aan dat er iets zal misgelopen zijn bij de actualisatie van de bepalingen door deze te willen afstemmen op de formulering van de bepalingen rond openbaarheid in de nieuwe titel IV betreffende de milieueffectrapportage. De gemachtigde gaf aan dat de ontworpen artikelen 4/1.3.5, § 1, en artikel 4/1.3.6, § 2, van het DABM

⁴⁶ Zie *Handleiding wetgevingstechniek*, nr. 72.

zullen worden aangepast, vermits het niet de bedoeling is dat de rol van de administratie verandert naar aanvrager voor een verzoek tot onttrekking van de openbaarheid.

De Raad van State neemt hiervan akte.

Artikel 91

29. De gemachtigde bevestigde dat de titel van de door artikel 91 van het voorontwerp ingevoerde afdeling 2 van hoofdstuk 4 van de ontworpen titel IV/1 van het DABM over de “richtlijnenboeken, evaluatie en monitoring” dient aangepast te worden, vermits daarin geen bepaling over monitoring is opgenomen. De bepalingen rond monitoring in huidige titel IV DABM hebben immers louter betrekking op de milieueffectrapportage en dienden dan ook niet overgenomen te worden in de nieuwe titel IV/1 betreffende de veiligheidsrapportage.

Artikel 108

30. De te vervangen zinsnede van artikel 2.2.18, § 2, vierde lid, van de VCRO dient te worden aangevuld met de woorden “en veiligheidsrapportage”.

Artikel 135

31. In het punt 1° van artikel 135 dienen de te vervangen woorden in het eerste lid van artikel 25 van het Decreet Complexe Projecten “Het Vlaams expertisecentrum m.e.r.” te zijn in plaats van de woorden “De dienst bevoegd voor milieueffectrapportage”.

Bijlage 1

32. De zinsbouw van de inleidende zin van het punt B, 3°, van de ontworpen bijlage I bij het DABM, loopt mank. Dit kan hersteld worden door de inleidende zin pas te laten eindigen na de woorden “met inachtneming van”, en dan de opsomming pas te laten beginnen met “a) de orde van grootte...”.⁴⁷

33. Daarnaast moet in datzelfde punt B, 3°, van de ontworpen bijlage I bij het DABM de verwijzing naar artikel 4.3.1, tweede lid, van het DABM⁴⁸ vervangen worden door een verwijzing naar artikel 4.4.5, § 1, van het DABM.

⁴⁷ Vgl. de opbouw van het punt 3°, van de huidige bijlage II bij het DABM.

⁴⁸ Die is blijven staan uit de tekst van de huidige bijlage II van het DABM, maar zal niet meer actueel zijn als het voorontwerp wordt aangenomen.

Bijlage 2

34. In punt 8° van de ontworpen bijlage II bij het DABM de verwijzing naar titel IV, hoofdstuk III, van het DABM⁴⁹ vervangen worden door een verwijzing naar titel IV, hoofdstuk 4, van het DABM.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Eline YOSHIMI

Pierre LEFRANC

⁴⁹ Die is blijven staan uit de tekst van de huidige bijlage II*bis* van het DABM, maar zal niet meer actueel zijn als het voorontwerp wordt aangenomen.